

**UJEDINJENE  
NACIJE**

---



Međunarodni sud za krivično  
gonjenje osoba odgovornih za  
teška kršenja međunarodnog  
humanitarnog prava počinjena  
na teritoriji bivše Jugoslavije  
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T  
Datum: 29. novembar 2013.  
Original: engleski

---

**PRED PRETRESNIM VIJEĆEM**

**U sastavu:** sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući  
sudija Howard Morrison  
sudija Melville Baird  
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

**Sekretar:** g. John Hocking

**Odluka od:** 29. novembra 2013. godine

**TUŽILAC**

**protiv**

**RADOVANA KARADŽIĆA**

**JAVNO**

---

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG DA SE PRIHVATE IZJAVE NA  
OSNOVU PRAVILA 92BIS (KOMPONENTA SREBRENICA)**

---

**Tužilaštvo**

g. Alan Tieger  
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

**Optuženi**

g. Radovan Karadžić

**Branilac u pripravnosti**

g. Richard Harvey

**OVO PRETRESNO VIJEĆE** Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu optuženog da se prihvate izjave na osnovu pravila 92*bis* (komponenta Srebrenica)", podnijetom 29. oktobra 2013. (dalje u tekstu: Zahtjev), i ovim donosi odluku s tim u vezi.

### **I. Kontekst i argumenti**

1. Dana 26. aprila 2012. godine, Vijeće je izdalo "Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupka tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98*bis* i početkom dokaznog postupka odbrane" (dalje u tekstu: Nalog o rasporedu) u kojem je naložilo da optuženi dostavi podneske u vezi s prihvatanjem dokaza svojih svjedoka na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik), ako ih ima, najkasnije do 27. avgusta 2012. godine (dalje u tekstu: Rok).<sup>1</sup>

2. Dana 21. avgusta 2013. godine, optuženi je podnio "Zahtjev za izmjenu spiska svjedoka: komponenta Srebrenica" (dalje u tekstu: Zahtjev za izmjenu spiska svjedoka), kojim od Vijeća između ostalog traži da mu odobri dodavanje četiri svjedoka, uključujući Mileta Petrovića, Borivoja Jakovljevića i Milenka Todorovića, na njegov spisak svjedoka podnijet na osnovu pravila 65*ter* Pravilnika (dalje u tekstu: Spisak na osnovu pravila 65*ter*).<sup>2</sup>

3. Dana 19. septembra 2013. godine, Vijeće je donijelo "Odluku po zahtjevu optuženog za izmjenu spiska svjedoka: komponenta Srebrenica" (dalje u tekstu: Odluka po zahtjevu za izmjenu spiska svjedoka), kojom je izrazilo zabrinutost što ta četiri svjedoka nisu bila uključena u spisak optuženog na osnovu pravila 65*ter* u ranijoj fazi postupka, i izjavilo da ne prihvata u potpunosti razloge koje je iznio optuženi za to što je za njihovo prethodno svjedočenje saznao tek u kasnoj fazi postupka.<sup>3</sup> Međutim, uzimajući u obzir da treba dozvoliti određeni stepen fleksibilnosti u izvođenju dokaza

<sup>1</sup> Nalog o rasporedu, par. 25.

<sup>2</sup> Zahtjev za izmjenu spiska svjedoka, par. 1, 27.

<sup>3</sup> Odluka po zahtjevu za izmjenu spiska svjedoka, par. 9.

optuženog, Vijeće se na kraju uvjerilo da je pokazan valjani razlog i odobrilo je zahtjev optuženog.<sup>4</sup>

4. U ovom Zahtjevu optuženi sada traži, na osnovu pravila 92*bis* Pravilnika, prihvatanje dokaza vezanih za Srebrenicu, to jest: (i) izjave koju je Mile Petrović dao policijskoj stanici u Bratuncu 25. avgusta 2003. godine, izjave Petrovića istražiteljima odbrane sa Međunarodnog suda 29. septembra 2003. godine i transkripta Petrovićevog prethodnog svjedočenja tokom pretresa o izricanju kazne Momiru Nikoliću (zajedno dalje u tekstu: paket na osnovu pravila 92*bis*);<sup>5</sup> (ii) transkript prethodnog svjedočenja Borivoja Jakovljevića u predmetu *Blagojević i Jokić*,<sup>6</sup> i (iii) transkript prethodnog svjedočenja Milenka Todorovića u predmetu *Tolimir*, zajedno s jednim brojem povezanih dokaznih predmeta (zajedno dalje u tekstu: Predloženi dokazi).<sup>7</sup>

5. Optuženi tvrdi da ima valjane razloge zbog kojih se nije pridržavao Roka jer su ti svjedoci dodati na njegov spisak na osnovu pravila 65*ter* tek nakon što je taj rok istekao.<sup>8</sup> Istovremeno, optuženi takođe tvrdi da "da je činio značajne napore da izvede svoje dokaze putem usmenih svjedočenja" ali da, sada kada je Vijeće odredilo sate koje će optuženi imati na raspolaganju da zaključi svoje izvođenje dokaza, on "mora koristiti druge vidove izvođenja dokaza, kao što je pravilo 92*bis*, kako bi Vijeću na uvid stavio što je više mogućih dokaza".<sup>9</sup>

6. Optuženi dalje tvrdi da su kriteriji za prihvatanje na osnovu pravila 92*bis* ispunjeni<sup>10</sup> jer Predloženi dokazi (i) će poslužiti da se pokaže da je nekoliko dijelova svjedočenja Momira Nikolića pred vijećem netačno;<sup>11</sup> (ii) nemaju dodirnih tačaka s njegovim djelima i postupanjem;<sup>12</sup> i (iii) kumulativni su u odnosu na dokaze koje su

<sup>4</sup> Odluka po zahtjevu za izmjenu spiska svjedoka, par. 9-11.

<sup>5</sup> Paket na osnovu pravila 92*bis* za Petrovića unijet je u sistem za vođenje suđenja (*ecourt*) kao br. 1D09174.

<sup>6</sup> Transkript Jakovljevićevog prethodnog svjedočenja unijet je u *ecourt* kao br. 1D09175.

<sup>7</sup> Zahtjev, par. 1, 22. Za Todorovića, v. gore par. 8-9.

<sup>8</sup> Zahtjev, par. 3

<sup>9</sup> Zahtjev, par. 9.

<sup>10</sup> Zahtjev, par. 8.

<sup>11</sup> Zahtjev, par. 10-11, 14-15, 18-19.

<sup>12</sup> Zahtjev, par. 11, 15, 19.

iznijeli drugi svjedoci odbrane koji pokazuju da je svjedočenje Momira Nikolića lažno.<sup>13</sup> Pored toga, prema optuženom, tužilaštvo je imalo punu i pravičnu mogućnost da unakrsno ispita Petrovića, Jakovljevića i Todorovića.<sup>14</sup> Optuženi takođe potvrđuje da su predloženi dokazi Jakovljevića i Todorovića vezani za otvoreno i važno pitanje iz predmeta, to jest, da li je plan da se ubiju zatvorenici u Srebrenici postojao prije incidenta u skladištu u Kravici,<sup>15</sup> i dodaje da predloženi dokazi Petrovića imaju dodirnu tačku sa značajnim pitanjem, a to je vjerodostojnost Momira Nikolića.<sup>16</sup>

7. Dana 12. novembra 2013. godine, tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev za prihvatanje izjava na osnovu pravila 92bis (komponenta Srebrenica) (dalje u tekstu: Odgovor) u kojem podsjeća Vijeće na njegovu raniju naznaku da će se usprotiviti svakom zahtjevu za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis u vezi s Petrovićem, Jakovljevićem i Todorovićem i shodno tome se protivi Zahtjevu.<sup>17</sup> Tužilaštvo tvrdi da optuženi nije pokazao da predloženi dokazi ispunjavaju zahtjeve pravila 92bis jer (i) oni se bave otvorenim i važnim pitanjima oko kojih se vodi spor u ovom predmetu, (ii) nisu kumulativni u odnosu na druge činjenične dokaze, i/ili (iii) odnose se na postupke pripadnika navodnog udruženog zločinačkog poduhvata (dalje u tekstu: UZP) koji se tereti u Trećoj izmijenjenoj optužnici (dalje u tekstu: Optužnica) koji su dovoljno bliski optuženom da zahtijevaju prisustvo radi unakrsnog ispitivanja.<sup>18</sup> Tužilaštvo stoga tvrdi da Zahtjev treba da bude odbijen ili, alternativno, da trojica svjedoka navedenih u Zahtjevu treba da budu pozvani radi unakrsnog ispitivanja.<sup>19</sup>

8. Dana 18. novembra 2013. godine, optuženi je podnio "Obavještenje o podnošenju pismenih dokaza na osnovu pravila 92ter: Milenko Todorović (KW584) (dalje u tekstu: Obavještenje), navodeći nedavnu odluku u predmetu *Mladić* kojom je Pretresno vijeće odbacilo zahtjev tužilaštva da se Todorovićeви dokazi prihvate na osnovu pravila 92bis i činjenicu da je Todorović predviđen da svjedoči u tom predmetu tokom nedjelje koja

---

<sup>13</sup> Zahtjev, par. 11, 15, 19.

<sup>14</sup> Zahtjev, par. 12, 16, 20.

<sup>15</sup> Zahtjev, par. 15, 19.

<sup>16</sup> Zahtjev, par. 11.

<sup>17</sup> Odgovor, par. 1.

<sup>18</sup> Odgovor, par. 1, 3-8.

<sup>19</sup> Odgovor, par. 1, 10

počinje 25. novembra 2013. godine.<sup>20</sup> Stoga, zbog čvrstog uvjerenja optuženog u princip da dokazi treba da budu provjereni u sudnici i kako bi se izbjeglo da Todorović ponovo pristupa pred Međunarodni sud u slučaju da Zahtjev bude odbijen, optuženi povlači Zahtjev u odnosu na Todorovića i nudi njegove dokaze na osnovu pravila 92ter.<sup>21</sup>

## II. Diskusija

9. U svjetlu Obavještenja, Vijeće će razmotriti Zahtjev samo u vezi sa dokazima Petrovića i Jakovljevića.

10. Vijeće podsjeća na svoju "Odluku po trećem zahtjevu tužilaštva za prihvatanje izjava i transkripata iskaza umjesto svjedočenja *viva voce* na osnovu pravila 92bis (svjedoci za grad Sarajevo)", donijetu 15. oktobra 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis), u kojoj je navelo mjerodavno pravo za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92bis.<sup>22</sup> Shodno tome, ono neće ovdje ponovo razmatrati mjerodavno pravo već će uputiti na relevantne paragrafe Odluke po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis kada to bude bilo potrebno.

11. Kao što je prethodno navedeno, Zahtjev je očigledno prekršio Rok i Vijeće shvata da je argumentacija optuženog kojom opravdava svoje nepridržavanje Roka dvostrukog karaktera, to jest (i) da su ti svjedoci dodati na njegov spisak na osnovu pravila 65ter nakon isteka Roka,<sup>23</sup> i (ii) da, imajući u vidu skorašnju odluku Vijeća koja mu određuje broj sati koje ima na raspolaganju da izvede svoje dokaze, on "mora koristiti druge vidove izvođenja dokaza, kao što je pravilo 92bis kako bi Vijeću na uvid stavio što je više mogućih dokaza".<sup>24</sup>

12. Mada Vijeće vidi određenu validnost u prvom argumentu optuženog, kad se uzme u obzir skorašnji zaključak Vijeća da je pokazan valjan razlog za kasno dodavanje

---

<sup>20</sup> Obavještenje, par. 4-5.

<sup>21</sup> Obavještenje, par. 5. Milenko Todorović je svjedočio pred Vijećem na osnovu pravila 92ter 27. i 28. novembra 2013. godine.

<sup>22</sup> Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92bis, par. 4-11.

<sup>23</sup> V. gore par. 5.

<sup>24</sup> V. gore par. 5.

svjedoka njegovom spisku na osnovu pravila 65ter,<sup>25</sup> Vijeće se ne može saglasiti sa tvrdnjom optuženog da dokazi svjedoka vezanih za Srebrenicu treba da budu prihvaćeni na osnovu pravila 92bis kao posljedica odluke Vijeća kojim su mu odobrena 25 dodatna sata za izvođenje dokaza po Tački 1, koja se odnosi na genocid u nekoliko identifikovanih opština u Bosni i Hercegovini, umjesto dodatnih 100 sati koje je on prvobitno tražio.<sup>26</sup>

13. Vijeće podsjeća da, kada je odlučivalo koliko vremena da odobri optuženom za izvođenje njegove odbrane po Tačkama 2 i 11 Optužnice, ono je uzelo u obzir sve relevantne činioce i zaključilo je da bi 300 sati omogućilo optuženom da izvede svoje dokaze na način koji je u skladu s njegovim pravima.<sup>27</sup> Stoga, činjenica da mu je Vijeće sada, u svjetlu vraćanja na snagu optužbi protiv optuženog po Tački 1 optužnice, odobrilo 25 sati za izvođenje njegovih dokaza po Tački 1 umjesto 100 traženih sati,<sup>28</sup> je stoga u potpunosti irelevantna za ovaj Zahtjev, jer je optuženi trebao da planira da Vijeću predstavi sve dokaze vezane za Tačke 2-11 Optužnice unutar 300 sati koje mu je Vijeće prvobitno odobrilo. Pored toga, Vijeće primjećuje da je u vrijeme podnošenja Zahtjeva za izmjenu spiska svjedoka, optuženi imao više od 66 sati preostalih za izvođenje njegovih dokaza po Tačkama 2 do 11 od 300 koliko mu je prvobitno odobreno od strane Vijeća.<sup>29</sup> Optuženi je stoga bio u prilici da podesi izvođenje svojih dokaza po Tačkama 2 do 11 ukoliko bi smatrao da je to potrebno, čak i nakon kasnog dodavanja svjedoka vezanih za Srebrenicu na njegov spisak na osnovu pravila 65ter.

14. Pored toga, strateška odluka optuženog da veoma malo koristi pravilo 92bis podnoseći samo dva zahtjeva na osnovu tog pravila, jedan u okviru Roka a drugi nakon što mu je Vijeće dalo odobrenje za produženje Roka,<sup>30</sup> mada je naravno u okviru

<sup>25</sup> V. Odluka po zahtjevu za izmjenu spiska svjedoka za Srebrenicu, par. 9-11.

<sup>26</sup> V. Odluka po zahtjevu optuženog za dodatno vrijeme za izvođenje dokaznog postupka i po zahtjevu za ponovno pozivanje svjedoka odbrane, 29. oktobar 2013. godine (dalje u tekstu: Odluka o dodatnom vremenu), par. 14; Dodatni podnesak odbrane na osnovu pravila 65ter, 18. oktobar 2013. godine, par. 2.

<sup>27</sup> Odluka u vezi s vremenom dodijeljenim optuženom za vođenje dokaznog postupka, 19. septembar 2012. godine, par. 8-12, 14.

<sup>28</sup> Odluka o dodatnom vremenu, par. 12, 14.

<sup>29</sup> Izvještaj o korištenju vremena tokom suđenja – period zaključno sa 1. avgustom 2013. godine, 5. avgust 2013. godine.

<sup>30</sup> V. Zahtjev za prihvatanje svjedočenja Thomasa Hansena i Andrewa Knowlesa na osnovu pravila 92bis, 28. juni 2012. godine; Zahtjev za prihvatanje izjave generala Vahida Karavelića i povezanih dokaznih

njegovih prerogativa, možda je dodatno doprinijela situaciji u kojoj se sada nalazi, pošto nije uzeo u obzir ovu opciju kako bi efikasnije izveo svoje dokaze u okviru vremena koje mu je Vijeće dodijelilo.

15. Stoga, Vijeće se nije uvjerilo da razlozi navedeni u Zahtjevu za to što nije ispoštovan Rok pokazuju valjani razlog zašto Zahtjev treba razmotriti i pored toga što nije pravovremen. Shodno tome, Vijeće će odbiti Zahtjev. U svakom slučaju, da je Vijeće dalje razmatralo Zahtjev, ono bi odbilo prihvatanje dokaza Petrovića i Jakovljevića na osnovu pravila 92bis bez unakrsnog ispitivanja iz sljedećih razloga.

16. Vijeće ima u vidu da su Petrović i Jakovljević bili pripadnici vojne policije pridodati Bratunačkoj brigadi 1995. godine. Dokazi podnijeti putem Petrovićevog paketa na osnovu pravila 92bis su prvenstveno usredotočeni na pobijanje svjedočenja Momira Nikolića u vezi s određenim događajima u Srebrenici sredinom jula 1995. godine, i konkretno Petrovićevim navodnim učešćem u pogubljenju šest zatvorenika, bosanskih Muslimana, u blizini Konjević Polja. Tokom njegovog svjedočenja u predmetu *Blagojević i Jokić*, Jakovljević je svjedočio o događajima neposredno prije, tokom i nakon pada Srebrenice 11. jula 1995. godine, uključujući njegov raspored u hotelu "Fontana" 11. i 12. jula i onome čemu je bio svjedok kao dio okruženja Ratka Mladića 12. i 13. jula (uključujući Mladićevu posjedu livadi u Sandićima i fudbalskom igralištu u Novoj Kasabi).<sup>31</sup> Jakovljević je takođe iznio dokaze koji pobijaju Momira Nikolića u vezi s događajima u Konjević Polju 13. jula u koje je bio uključen Mladić

17. Nakon što je analiziralo predložene dokaze podnijete preko Petrovića i Jakovljevića, Vijeće se uvjerilo u njihovu relevantnost i dokaznu vrijednost kao i u to da se oni ne odnose na djela i postupanje optuženog kako se tereti u Optužnici, niti na djela ili postupanje kojima se dokazuje da je optuženi učestvovao u UZP-u, kako se on tereti u

---

predmeta na osnovu pravila 92bis, 1. oktobar 2012. godine. V. takođe Odluka po zahtjevu optuženog za prihvatanje ranijih svjedočenja Thomasa Hansena i Andrewa Knowlesa na osnovu pravila 92bis, 22. avgust 2012. godine; Odluka po zahtjevu optuženog za prihvatanje izjave Vahida Karavelića na osnovu pravila 92bis, 5. novembar 2012. godine; Odluka po zahtjevu optuženog za produženje roka za podnošenje zahtjeva na osnovu pravila 92bis, povjerljivo, 27. avgust 2012. godine.

<sup>31</sup> Vijeće ima u vidu da je Ratko Mladić imenovan u Optužnici kao pripadnik UZP-a i da je optužen u vezi sa događajima u Srebrenici; v. Optužnica, par. 6-8, 11, 16, 21, 26; Podnesak tužilaštva na osnovu pravila 65ter(E)(i)-(iii), 18. maj 2009. godine, par. 227.

optužnici, ili da s osobom koja je konkretno počinila krivična djela koja se terete u Optužnici dijeli traženu namjeru za ta djela. Kako takvi, predloženi dokazi nisu *per se* neprihvatljivi na osnovu pravila 92*bis*.

18. Međutim, prilikom primjene kriterija vezanih za pravilo 92*bis*(C) utvrđenih predmetnim pravom Međunarodnog suda – detaljno opisanih Odlukom po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*<sup>32</sup> – na konkretne okolnosti ovog Zahtjeva, Vijeće smatra da se opširni dokazi Jakovljevića o tome gdje se nalazio Ratko Mladić, kao i Petrovićevi opširni dokazi o njegovim interakcijama s Momikom Nikolićem, odnose na djela i postupanje lica dovoljno bliskih optuženom i za čija djela i postupanje je optuženi optužen kao odgovoran, kao i da se dotiču tako otvorenih i bitnih pitanja između strana u postupku u ovom predmetu,<sup>33</sup> da bi to zahtijevalo da se oba svjedoka pojave radi unakrsnog ispitivanja i da se njihovi dokazi izvedu u skladu s pravilom 92*ter*.

### **III. Dispozitiv**

19. Shodno tome, Vijeće, na osnovu pravila 54, 89 i 92*bis* Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/  
sudija O-Gon Kwon,  
predsjedavajući

Dana 29. novembra 2013. godine  
U Haagu,  
Nizozemska

**[pečat Međunarodnog suda]**

<sup>32</sup> Odluka po trećem zahtjevu na osnovu pravila 92*bis*, par. 10.

<sup>33</sup> Vijeće u tom smislu ima u vidu priznanje samog optuženog da su predloženi dokazi Jakovljevića vezani za otvoreno i bitno pitanje između strana u ovom postupku; v. Zahtjev, par. 15.